

100 JAAR GELEDEN... EEN SPION UIT KUURNE

VERMOERE Albert
† 12 augustus 1918
KUURNE

EEN EERBETOON AAN ALBERT VERMOERE

door Luk Vermoere

Voorwoord

Beste Kuurnenaar,

Het is een eer deze brochure namens het gemeentebestuur te realiseren. Het is een passend eerbetoon aan Albert Vermoere. Als bevolking zijn we dankbaar voor iedereen die voor onze vrijheid vocht.

In het kader van de 100-jarige viering van het einde van de Eerste Wereldoorlog brengt ons gemeentebestuur een passend gebaar.

Op donderdag 20 april 2017 keurde de gemeenteraad van Kuurne unaniem de Albert Vermoerestraat goed. De zijstraat van de Kuurnse Rijksweg is een nieuwe weg en had ook een naam nodig.

De gemeenteraad koos voor een verwijzing naar Albert Vermoere, een oorlogsheld uit WOI, afkomstig van Kuurne. De benaming kwam tot stand in nauwe samenwerking met de Cultuurraad en de heemkundige kring Cuerna.

We vinden niet alleen deze straatnaam belangrijk maar ook wie Albert Vermoere was en wat hem dreef. Met deze publicatie weet elke inwoner en geïnteresseerde de ware achtergrond van deze man en de oorlogstijden in onze gemeente. Jaarlijks met 11 november brengen we een passende hulde aan onze oudstrijders. Op het kerkhof van Kuurne vinden we Albert Vermoere terug. We danken in het bijzonder Luk Vermoere die dit mooie naslagwerk schreef voor zijn grootoom. Veel leesplezier!

Francis Benoit
burgemeester Kuurne

Inhoudstabel

Introductie	
Luk Vermoere over zijn grootoom Albert Vermoere	3
Spionage en verzet	4
Een Kuurnenaar als spion	5
Arrestatie en gevangenzetting	7
Terechtstelling	11
Na de oorlog	12
Afkorting en bronnen	14

Introductie

Op 12 augustus 2018 zal het honderd jaar geleden zijn dat een broer van mijn grootvader, een grootoom dus, drie maand voor het einde van de oorlog te Gent door de Duitsers werd gefusilleerd.

In Kuurne zal een straat in een nieuwe verkaveling aan de Rijksweg naar hem worden genoemd.
Redenen genoeg om even bij die persoon stil te staan en een deel van de sluier op te lichten rond de redenen voor zijn terechtstelling.

Daarvoor moeten we natuurlijk de situatie in de Eerste Wereldoorlog schetsen. Omdat er daarover al zoveel is gezegd en geschreven, hou ik het bij een paar essentiële elementen.

Spionage en verzet

Door de Duitse bezetting en door de verhalen over terechtstelling van burgers ontstond er bij de bevolking al vlug wrevel en een gevoel van patriottisme. Dit uitte zich in passief verzet, sabotage en spionage. Aangezien Nederland neutraal bleef in WO1 betekende de grens tussen België en Nederland ook de grens tussen oorlog en vrede. Veel Belgen probeerden naar Nederland te vluchten of voedsel te smokkelen. Oorlogsvrijwilligers trokken via Nederland (Vlissingen) naar Engeland, kregen er een opleiding en keerden via Calais terug naar het front. Ook Duitse deserteurs staken geregeld de grens over. Belangrijker was echter dat allerlei militaire inlichtingen via Nederland naar de geallieerden werden gesmokkeld.

Aan al dat grensverkeer wilden de Duitsers definitief een einde maken. Vanaf april 1915 begonnen ze met het aanleggen van een draadversperring onder elektrische stroom langs de volledige Belgisch-Nederlandse grens om die hermetisch af te sluiten. Ondanks de bordjes "Hoogspanning – Doodsgevaar" probeerden velen toch de grens over te geraken (met ladders, via tunnels onder de draad, met rubberen matten, met een ton of mand zonder

bodem). Velen (men schat zo'n 950 personen) werden geëlektrocuteerd of werden door de vijand neergekogeld, zodat de versperring al vlug de naam 'dodendraad' kreeg.

Om militaire inlichtingen naar Nederland en dus over die dodendraad te krijgen werden naast de beroepsspionnen ook amateurs ingeschakeld. Naar schatting hadden zo'n 5000 Belgen banden met de Britse inlichtingendiensten. Zij moesten onder andere de treinen en vooral de militaire transporten in het oog houden (aanvoer van materieel en troepen). Passeurs (vaak plaatselijke bewoners) kregen via winkels en cafés inlichtingen doorgespeeld. Hun rapporten werden dan door koeriers bezorgd aan agenten van de geheime dienst in Nederland.

Vaak werden professionele smokkelaars ingezet als geheim agent. Inlichtingen werden ook over de draad gegooid of met duiven en ballonnen naar Nederland gebracht. In hoeden en koffers met dubbele bodems werden brieven Nederland binnen gesmokkeld. Via Vlissingen en Rotterdam ging de informatie dan naar de British Intelligence in Folkestone en Londen.

Gezicht op Belgisch Smeermaes

Beeld van de dodendraad in het Limburgse Smeermaes.

Fil barbelé. — Clôture de frontière : Ferme contre le fil, fut fait Hollandais.

Edit. A. Verhoeven, Kieldrecht.

Beeld van de dodendraad in de omgeving van Kieldrecht (Muggenhoek tussen Kieldrecht en Prosperpolder).

Een Kuurnenaar als spion

Albert Julien¹ Vermoere werd geboren te Kuurne op 17 november 1890 om vijf uur 's morgens als zesde kind van August Vermoere en Elvina Maria Holvoet. Hij werd zoals zijn ouders vlasbewerker, maar vertrok op 11 april 1915 naar het Nederlandse IJzendijke om er in een fabriek te werken. Op 28 november 1917 trouwde hij in Sas van Gent met de 27-jarige dienstmeid Elodie Andries uit Boekhoute.

Het koppel vestigde zich in Sas van Gent en later in het nabij gelegen Westdorpe. Albert kwam er in contact met Nestor Houtekier en David Honoré uit de Kruisstraat in Moerbeke-Waas. Die laatste was sinds februari 1915 actief in het illegaal overbrengen van brieven naar Nederland. In juni 1918 liet Albert Vermoere zich samen met de intussen zijn vriend geworden David Honoré inlijven bij

de Britse inlichtingendiensten.

In zijn afscheidsbrief aan zijn familie schreef Albert dat hij zo vrij zou komen van legerdienst en nog wat geld kon verdienen². In de nacht van 12 op 13 juni 1918 kwam hij voor de eerste keer met zijn vriend in het geheim naar België om er een nieuwe inlichtingendienst te installeren en een bestaande te herorganiseren. Met geladen revolver kropen ze over de draad, bleven hier twee dagen en wilden terugkeren naar Nederland, maar geraakten niet meer over de grens.

Omdat ze clandestien het land waren binnengekomen, konden ze niet anders dan onderduiken.

Ze trokken dan maar terug naar Moerbeke en hielden zich schuil in de stal van Bernard Honoré, Davids vader, in de Molenstraat 12 op de wijk Kruisstraat.

¹ Albert Julien volgens zijn geboorteakte en huwelijksakte, Albert Jules volgens zijn overlijdensakte.

² Laatste brief van Albert Vermoere 11-8-1918 ARA, FASP, P44, Map 4, Clas 8. Hij richt de brief aan zijn moeder, broer en zus, schoonbroer en schoonzus. Zijn andere broers en zus waren immers kort na hun geboorte overleden. Zijn vader was ook al overleden.

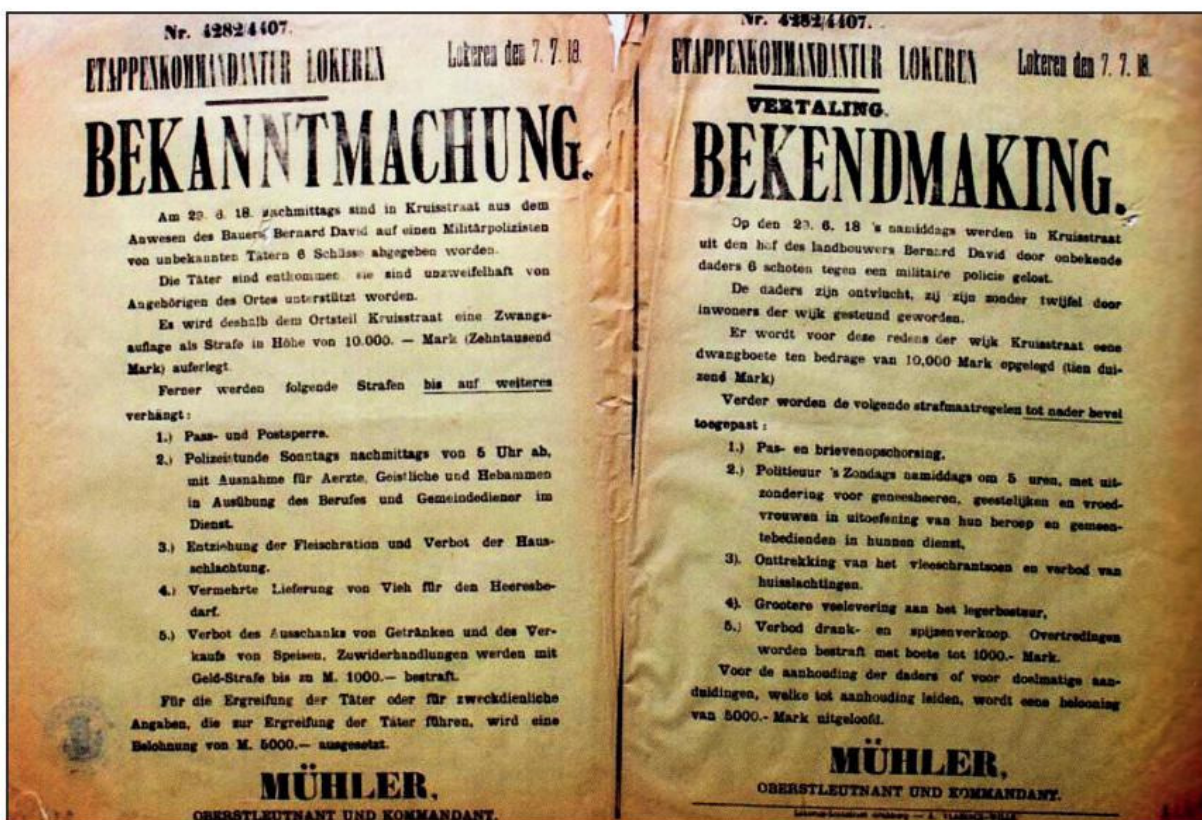
Op 29 juni kregen ze daar het bezoek van een politiemann. Albert en David schoten ieder een schot in de lucht om hem bang te maken en de agent deed hetzelfde. Albert en Honoré vluchtten door de velden tussen Moerbeke-Stekene en Koewacht. Ze verborgen zich in de oogst en leefden van het graan dat nog groeide en kochten nu en dan een brood.

Herhaalde keren probeerden ze weer over de draad te geraken, maar vergeefs. Ze kregen af en toe wat eten en onderdak bij een boerenfamilie in Koewacht.

De Duitsers konden deze geslaagde ontsnapping niet zomaar laten en op 7 juli 1918 liet de Etappenkommandantur³ Lokeren een aanplakbrief uithangen, ondertekend door Oberstleutnant en Kommandant Mühler. "In de gemeente Kruis-

straat werden er op een korporaal verscheidene schoten gelost. Tengevolge van begunstiging door de inwoners zijn de daders erin gelukt te ontkomen. Uit deze redenen heb ik bevolen dat – behalve andere maatregelen – al de mannelijke inwoners in den ouderdom van 16 tot 60 jaren aangehouden en naar afgelegen Civielarbeider-bataljons overgebracht worden."⁴

Dat verafgelegen bataljon was Grembergen bij Dendermonde. Zelfs de dorpspastoor en onderwijzer werden opgesloten. Er werd een dwangsom van 10000 Mark opgelegd, niemand mocht na 19 u nog de straat op en het aantal nachtelijke patrouilles werd gevoelig verhoogd. Er zou ook een bedrag van 5000 Mark uitgelooft zijn aan wie een tip kon geven over de schuilplaats van de twee mannen. Zo werden onze twee mannen verraden en moesten ze weer op de vlucht.

Verordening opgehangen in Moerbeke-Waas.

³ Het bezette België werd ingedeeld in twee grote gebieden: het Sperrgebiet (met Marinegebiet, Operationsgebiet en Etappen-gebiet) en het Gouvernementsgebiet. Het Etappen-gebiet stond onder militaire leiding, het tweede onder burgerlijk bestuur. Dit Etappen-gebiet (in grote lijnen West- en Oost-Vlaanderen) werd bezet door het Duitse 4de Leger en bestond uit 29 Kommandanturen, bijv. die van Lokeren, die naast Groot-Lokeren ondermeer ook uit Moerbeke, Stekene, Sinaai, en Waasmunster bestond. In dit gebied werden aanvoer en afvoer van personen en goederen geregeld.

⁴ Bekendmaking maatregel, 09/07/1918, RAG, 013/MOE, MGA Moerbeke, 317B, nr. 1144

Arrestatie en gevangenzetting

“Nu wij zullen allen
tesamen bidden en
God smeeken, en bijna
alle dagen brengt den
Almoezenier de Heilige
Communie omdat ik
niet te erg zoude
gestraft werden.”

Ze werden aangehouden op 18 juli 1918 bij iemand die ze onderdak had gegeven, maar ook de Duitse politie had gewaarschuwd. Een andere agent zond een postduif naar Nederland om Nestor Houtekier op de hoogte te brengen van hun aanhouding.

Na een paar dagen in de plaatselijke Kommandantur werden ze overgebracht naar de Nieuwe Wandeling, de gevangenis van Gent. Daar zou Albert in cel 175 gezeten hebben. De gevangenen mochten tweemaal per week schrijven.

In een eerste brief vroeg Albert om wat propere kleren en wat eten. In zijn andere brieven zien we een erg katholiek iemand: *“Nu wij zullen allen tesamen bidden en God smeeken, en bijna alle dagen brengt den Almoezenier de Heilige Communie omdat ik niet te erg zoude gestraft werden.”*⁵

Ik denk dan ook dat zijn versie van de feiten wel zal kloppen. Zou hij op de vooravond van zijn dood nog hebben durven liegen tegen zijn moeder?

Na een kort proces werden Albert Vermoere en Honoré David op donderdag 9 augustus veroordeeld door het “Veldkrijgsgerecht der mobilen Etappen-Kommandantur Gent”. Het vonnis was klaar en duidelijk: “wegens verspieding en overtreding der verordening betreffende het bezit van wapens ter dood veroordeeld”⁶.

Op zondag 11 augustus 1918, de avond voor de executie, schreven beide gevangenen hun laatste brief aan hun familie. Albert Vermoere doet daarin het verhaal van de laatste maand en vertelt zijn familie wat ze moeten doen na de oorlog om een schadevergoeding te krijgen. Omdat de brief zo aangrijpend is, geef ik hem hieronder volledig mee.

⁵ Brief van A.Vermoere aan familie, 27/07/1918, ARA, FASPP44, Map 4, Clas 8

⁶ Bekendmaking executie, 12/08/1918, RAG, 013/ MOE, MGA Moerbeke, 371C, nr. 1181 – ook in Stadsarchief Gent (Zwarte Doos)

Gent, den 11-Augustus 1918

Welbeminde Moeder, Zuster - Broeder en schoonbroeder - schoonzuster,
nu kon ik nog eens mijn gedacht uitdrukken, omdat het nu
toch niet meer help, van alles hetgeen er voor gevallen is, Ik heb al-
tijd, Lieve Moeder, geheel goed mijn best gedaan, gelijk gij ook weet,
heb ik altijd goed mijn Christelijke plichten gekwetst en op tijd de Heilige
Communie bijgewoond,

Sedert ik, Albert Vermoere, van Moeder en Zuster - schoonbroeder
Broeder - schoonzuster, van hulder vertrokken ben, op den 11 April 1915
ben ik wel iets knaechter gebleven, en dat is, van Moeder, Lieve Moeder
weg te gaan en Moeder daar alleen te laten, Moeder, vergeef het mij,
Ik heb het gedaan voor een welzijn, en ik smeek den Heer, al het
geen ik Moeder, misdaan zou hebben, van mij te vergeven, dat
ik met rust kan komen. Hijge.

nu, ge zult misschien al wel dezen brief ontvangen hebben, die
ik op den 26de juli geschreven heb, waarin er vermeld stond, dat ik ge-
vaakt was, om van Holland naar België te komen, dit was voor een
Dienst in te richten, ten voordeele om het Belgische Leger, omdat ik dan
elksoo, van Dienst vrij te komen, en ondertusschen nog wat geld te kunnen
verdienen, Ik kwam juist mijnen ersten heer van Holland naar België.
Het was tussehen den 12den en 13den juni, dat wij ~~een~~ een
geladen revolver den draad overkwamen ~~een~~

Wij gingen dan ik en mijn Kameraad Honoré David van de Vrijstraat
Moerbeke, en verbleven daar 2 dagen, tot dat wij weder naar Holland
wildren teruggaan, maar we konden niet over den draad geraken, ~~een~~
~~een~~, moesten wij terug in zijn huis ons gaan verbergen, dat er
op zekeren dag den 29 juni St. Pieters-day een Politie-man kwam en de deur
van het hot, open deed, wie er daar was, en wij dan naar onzen revolver
namen, en hij dat gezien, trok hem achteruit en wij schoten elk een schot
te lucht in, om hem bang te maken.
Benedict

"Vervolg"

Waarop hij wegliep, maar zels hij wist gelopen had, 20 meters bleef hij staan, om zijn revolver te pakken, hij schoot ook een schot of vijf, maar wij moesten juist aldaar weg om in het veld te komen en hooede, waren wij verplicht nog een schot te lossen, wederom ik sprak en schreef rechtuit, de lucht in, waarop hij hem verwijderde, dat wij daar zoo konden weghen, wij gingen dan tusschen, Koorbeke - Steene en Koe - waert ons verbergen in den Oogst, wij leefden van het graan die nog stond te groeien en nu en dan een brood dat wij boekten, ge kunt denken hoe wij nog geleden hebben, daarom rent 19 dagen nog gelopen en ge - legen, en nog menigmaal geprobeerd om over den oever in Holland te komen, maar Onzen-Lieve-Heer, wilde dat niet, totdat wij op den 18de jullie gepakt wierden, binst wij zaten te eten in een huis op de Grens van Steene.

Ik, wij kwamen voor het Gerecht, Vrijgraad, en werden alle twee Ver Dood veroordeeld, op den 10 den Augustus, eenen zaterdag.

De zondag hebben wij nog goed doorgebracht, en met den avond om Dure Duitsehe tijd, kwam de Driester ons melden, dat wij ons vaardig konden maken om den Hemel te rijzen, maandags morgen om 6 ure Duitsehe tijd, wij moesten nog gebruiken wat wij wilden in deren nacht, eten of Drinken ofwel nog te slapen, wij hebben nog goed geiten en getronken en nog een goede sigaar geroocht, en dan gaat ik morgen vroeg, mijne Bicht rechtinnig spreken De Heilige mis bijwonen en aan te Heilige tafel naderen om, alzo de Eeuwigheid in te treden,

Ik, aangaande de vergoeding om mijnen Dienst, dat ik wilde inrichten voor het Belgische Leger, moet ge dat te samen maar verdeelen, gaat bij Gerard Vandewalle of bij Robert Depoortere, nu De Vorloog, van meer het Vrede is, die man kanullen Ik, Lieve moeder, wel op goede weg zetten, Gerard Vandewalle, die woont in Yeghem en Robert Depoortere in Kumbek, Ik verdeel dat in twee deelen een deel voor Ik, Lieve moeder en een deel voor mijne Vrouw « Elodie Andries » Ik stel de schade-vergoeding op 15.000 franken, voor min magt ge het niet aan nemen, zoo bij gevolg, Lieve moeder dat is voor elk 7.500 franken,

Ik, vele groeten aan vele vrienden en bijzonderlijk aan de Gastelijken, dat ik met veel moed en Courage wilt Heren ter Eere voor het Vaderland en als ge zoo goed wil zijn, voor nu en dan een mis te doen voor mij.

Ik, weet ik niet meer nieuws meer te vertellen, tenzij, dat ik vraag voor mijn Horloge, aan Richard te geven, voor een Gedenkteken, van zijnen geliefden Broeder, Hugo mijn schoonbroeder mijn Doot-mannai, en mijn kuster, dat is zoo ook al goed, mijn Vrouwring, ge heb den ieder een Gedenkteken.

Zoo bijgevolg houdt nu kloeken moed en veel courage en bid veel voor mij om toch later dan al te samen bij malhaar te komen in den Hemel, ik gaest nu, mijn lieven Vader gaen verzoogen en veel moed, want het is voor het Vaderland.

Ik, Lieve Moeder, kuster, Broeder, schoonbroeder en schoonkuster, tot in der Eeuwigheid, Amen !!!

Ik schrijf nog een brief naar mijn schoon ouders, hetgeen daaronder hier op vermeld staat, deren Heer, wanneer den Vorloog gedaan is zal wel tot bij U komen, deren wort niet te geheel wijd van ons af. Ik, spreekt nog met hogere mannen voor dat geld te krijgen ons Gemeent, en begeef U bij die mannen, die in deren brief vermeld staan, na den Vorloog

Bid voor mij tot in der Eeuwigheid

Amen

Houdt goed deren brief in bewaring.

hier is nu nog, mijn Doot, mannai met 40 franken in mijn Gouden ring met de naam in mijner Vrouw en mijn

Verwerk - Horloge

Bid voor mij allen ((Leve België))

Amen

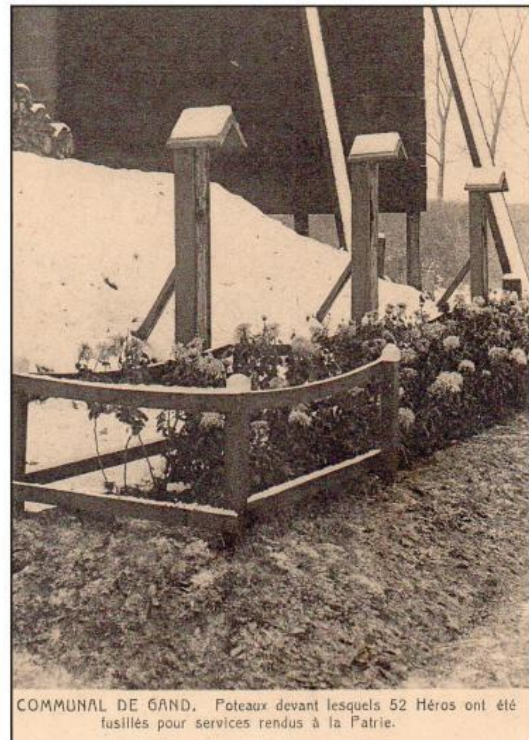
Terechtstelling

Op maandagmorgen 12 augustus 1918 werden de twee vrienden met een celwagen naar de Gentse gemeentelijke schietstand gebracht ⁷.

Daar wachtte de burgemeester van Moerbeke (op vraag van Honoré David) hen al op, samen met een pastoor, een dokter, de krijgsauditeur, officieren en twintig soldaten. Na het voorlezen van het vonnis kon de burgemeester de twee mannen aanspreken. Honoré David wou dat hij een brief aan zijn familie zou geven.

Ze werden bij zonsopgang aan een paal vastgebonden, maar weigerden een blinddoek om met open ogen hun beulen te kunnen zien. Dan werden er twintig gewerschoten gelost en stierven de twee kameraden. Hun dood werd bekend gemaakt door de gebruikelijke waarschuwingsaffiches.

Volgens Heinrich Wandt ⁸ waren de meeste gefusilleerden niet onmiddellijk dood en moest een vrijwilliger hen het genadeschot geven. Dan werden hun lichamen door een dodenwagen van de stad Gent naar het kerkhof aan de Brugse poort gebracht.

COMMUNAL DE GAND. Poteaux devant lesquels 52 Héros ont été fusillés pour services rendus à la Patrie.

De terechtstellingsplaats vroeger.

De terechtstellingsplaats nu.

⁷ De gemeentelijke schietbaan werd gebruikt voor schietoefeningen van de burgerwacht en het leger. Tijdens de oorlog werd ze ook door de bezetter gebruikt voor schietoefeningen en executies. Ze is gelegen aan de Offerlaan (zijstraat van de Martelaarslaan).

⁸ Heinrich Wandt (1890-1965): soldaat-journalist, werkte na zijn verwondingen aan het front als secretaris van een Etappen-dokter in Gent. Hij schreef over het dagelijkse leven van de Gentenaars tijdens de bezetting en toonde zich verontwaardigd over het gedrag van zijn landgenoten. Hij was anti-militaristisch en werd na de oorlog in Duitsland jarenlang vervolgd wegens smaad en landverraad. Na de oorlog werden zijn aantekeningen vertaald in "Etappenleven te Gent. Kanttekeningen bij de Duitse ineenstorting." (Ledeberg 1921)

De waarschuwingsaffiche.

Na de oorlog

De boer die hen aan de Duitsers had verraden, vluchtte na de wapenstilstand naar Nederland, maar hij werd op 17 december 1920 toch veroordeeld tot 20 jaar dwangarbeid.

De weduwe van Albert Vermoere, Elodie Andries, vroeg pas een jaar later, op 16 augustus 1919 aan de burgemeester van Kuurne om de stoffelijke resten van Gent naar Kuurne te mogen overbrengen. Dat gebeurde op 4 oktober 1919 en vandaag rust Albert Vermoere op het nieuwe kerkhof, als eerste in de rij van de oudstrijders.

Jammer genoeg staat er een verkeerde geboortedatum op zijn zerk vermeld. Volgens zijn geboorteakte werd hij op 17 november 1890

geboren en niet op 7 november. Zijn overlijdensakte vermeldt wel 7 november als geboortedatum.

Zijn naam staat ook op het oorlogsmonument aan de kerk bij de namen van de gesneuvelden. Binnenkort wordt ook een nieuwe straat naar hem genoemd.

In 2017 besliste de gemeenteraad om een nieuwe straat langs de Rijksweg naar hem te noemen.

In zijn afscheidsbrief had Albert ook 15000 frank schadevergoeding gevraagd voor zijn vrouw en moeder. Of zij dat gekregen hebben, heb ik niet kunnen achterhalen.

Het graf van Albert Vermoere op het nieuwe kerkhof van Kuurne.

Het oorlogsmonument aan de kerk in Kuurne met onder andere de naam van Albert Vermoere.

Afkortingen

ARA : Algemeen Rijksarchief, Brussel
Clas : classement
FASP : Fonds Archives Services Patriotiques
RAG : Rijksarchief Gent
P : portefeuille

Bronnen

Jan Van der Fraenen , Voor het Duitse vuurpeloton.
Executies in bezet België tijdens de 1ste WO :
tussen realiteit en mythe, Universiteit Gent 2004-2005, licentiaatsverhandeling

Jan Van der Fraenen, Voor den kop geschoten :
spionage en executies in het bezette België, 1914- 1918, Ugent 2009

Heinrich Wandt, Etappenleven te Gent,
Kanttekeningen bij de Duitse ineenstorting, H.Janssens, Ledeberg 1921

Paul Dubosch, Honoré David, in:
Tijdschrift van de heemkundige kring van Moerbeke-Waas, VII, nr.1,
februari 1999, pp. 27 - 30

De prentkaarten en foto's komen uit eigen verzameling.

Uw wil, o Heer, geschiede op de aarde
als in den hemel. Matth. vi, 10.

Duurbare Gedachtenis van
ALBERT VERMOERE
echtgenoot van
Elodie Andries

geboren te Cuerne den 16 November 1890 en te Gent
gestorven in den dienst van zijn Vaderland,
den 12 Augusti 1918.

En gansch het volk weende over hem in grooter rouw
en treurde vele dagen; en men zei: «Hoe is hij ge-
vallen, de sterke, die voor Israëls redding streed?»
I. Mach. IX. 20-21.

Zich zelven ten beste geven voor een rechtveerdige
zaak is een alleraangenaamst offer in de oogen van
God. Die zijn leven slachtoffert wint eene glorie die
nooit zal vergaan, en waarvan een straal op de fami-
lie nedervalt om ze te troosten al de dagen van het
leven.

Hij was edelmoedig van hert, van jongs af in de
deugd geoefend en onwankelbaar in zijn geloof. En
omdat zijn geweten zuiver was, vreesde hij niet voor
Gods rechterstoel te verschijnen en rekening geven
over al zijn werken en daden.

Bedroeft u dan niet, **mijne lieve Vrouw, Ouders,
Broeders en Zusters**, wij zullen welhaast elkander
wederzien, hierboven, bij Vader en bij zooveel andere
vrienden, die maar enkele dagen ons zijn voorgegaan.
Intusschen verdraagt kloekmoedig Gods beproevin-
gen, zij zijn niets in vergelijking met 't geluk en de
glorie die ons te wachten staan. Vaartwel, tot later
in den hemel. Bidt voor mij (Uit zijn laatsten brief).

H. Hert van Jesus bescherm Belgie. 300 d. afl.

Druk. St-Michiel, Cuerne.

